

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ

Утвърждавам:

проф. д-р Виктор Златков, дм
Ректор на МУ-София

ПРАВИЛНИК

НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ

ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ДРУГИ ОБЕКТИ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Чл. 1. (1) Този правилник урежда отношенията и правилата при използването на продуктите от научните изследвания и други обекти на интелектуална собственост, реализирани в Медицински университет-София (МУ-София) в работно време, с финансови и материални средства осигурени от МУ-София в резултат на трудови правоотношения с висшето училище.

(2) правилникът регламентира използването и на интелектуална собственост, правата върху която са придобити по друг начин от МУ-София, както и използването и права върху интелектуална собственост на трети лица.

Чл. 2. Изключителните права върху резултатите от научните изследвания, иновации, технологии и други обекти на интелектуална собственост, създадени във висшето училище, принадлежат на МУ-София, като работодател.

Чл. 3. (1) Научно изследователската работа е дейност, чрез която се постигат целите на научната политика във висшето училище и се осъществяват научните изследвания, даващи като резултат интелектуален продукт от научноизследователската дейност.

(2) За тази цел МУ-София се стреми да създава все по-благоприятна среда за осъществяване на качествени научни изследвания, за постигане на значими резултати от тях.

(3) Научната политика на МУ-София следва целите и принципите за развиване на стратегически подход спрямо интелектуалната собственост и

възможните ефекти от нейното дългосрочно използване за развиване потенциала на висшето училище.

Чл. 4. (1) Принципите на вътрешната политика на МУ-София представляват съвкупност от основни принципи за ефективно управление на интелектуалната собственост, резултат от научноизследователската и друга присъща на висшето училище дейност.

(2) Политиката за реализиране на дългосрочни ползи от притежаване, използване и разпространение на интелектуалната собственост налагат възприемане на нейните цели и принципи като приоритетни сред съвкупността от цели и приоритети на МУ-София като цяло.

(3) Принципите, заложи при реализацията и трансфера на резултатите от научните изследвания и технологии са прозрачност във взаимодействието на всички участници в процеса и гарантиране на правата и интересите на лицата, участващи в този процес.

Чл. 5. Провеждането на целенасочена политика в областта на ефективното използване на резултатите от научните изследвания и реализирането на тяхната ускорена многоаспектна комерсиализация налага реформулиране на учебните планове за по-близки връзки с практиката, намаляване на теоретичния информационен баласт в учебното съдържание с акцент върху изграждането на ключовите компетентности и умения в студентите. Това налага да се предприемат стъпки към предефиниране на приоритетите, целите и намеренията в научната политика на висшето училище.

Чл. 6. Реализацията на научната политика на МУ-София преследва постигането на следните цели:

1. развитие на научните изследвания , включително организиране и провеждане на научни прояви на академично, факултетно и катедрено ниво;
2. кариерно развитие на академичния състав за постигане на високо качество на научните изследвания;
3. научно сътрудничество с български и чуждестранни висши училища и научен обмен;
4. популяризиране на научната продукция и на резултатите от научните изследвания с цел тяхната експлоатация в обучението и комерсиализация с цел подпомагане на практиката;
6. развитие на студентска научно изследователска дейност.

Чл. 7. (1) Научните изследвания в МУ-София са насочени към създаването на фундаментални и научно-приложни продукти и услуги, съобразно водещите научни направления и приоритети в развитието на световната наука

(2) Научноизследователската дейност е основна част от дейността на академичния състав. Тя се реализира предимно на проектен принцип чрез сформиране на програмни екипи за реализацията на даден научен проект, както и чрез прякото участие на отделни изследователи – студенти, докторанти, служители и членове на академичния състав.

Научноизследователската дейност в МУ-София може да се извършва и от специално назначени за целта лица.

(3) Членовете на академичния състав могат да извършват по своя инициатива и съобразно своите интереси научноизследователска работа, свързана с тяхното научно и кариерно развитие и израстване. Продуктът от научноизследователската дейност е интелектуална собственост на МУ-София и на създателите му.

Чл. 8. (1) МУ-София отчита необходимостта от високо качество на предлаганите образователни продукти и услуги, извършването на задълбочени научни изследвания в сферата на медицинската наука и управлението и ефективното използване на резултатите от изследванията на академичния състав, служителите, докторантите и студентите

(2) Предоставянето на качествено образование, провеждането на научни изследвания и реализирането на икономически ефекти и ползи за висшето училище може да се постигне приоритетно чрез създаването на новаторски идеи, атрактивни обекти на интелектуалната собственост и активно сътрудничество с бизнеса.

Чл. 9. Резултатите от научните изследвания обхващат всички научни продукти и/или творчески знания и иновации и технологии, принадлежащи на МУ-София, които могат да бъдат обект на използване и източник на приходи (печалба) чрез реализация или трансфер.

Чл. 10. (1) МУ-София има право на търговско използване на създадена интелектуална собственост, когато е предоставил финансова или друга помощ - достъп до и използване на съоръжения, оборудване, техника, информация, персонал и др. за създаването на интелектуалния продукт.

(2) МУ-София може да придобива постъпления от научноизследователска, експертно-консултантска и иновационна дейност, от права върху интелектуална собственост, както и от стопанска дейност, свързана с основната дейност на МУ-София и реализацията на създадените от него научноизследователски резултати и други обекти на интелектуална собственост.

(3) МУ-София може да използва, да придобива приходи от реализацията и трансфера на резултатите от научните изследвания, които:

1. са лицензирани като интелектуална собственост;
2. са получени в резултат на писмени споразумения за извършване на експертни и консултантски услуги или обучение, както и за предоставяне на учебни планове и програми;
3. са оповестени на работното място или в изследователските мрежи;
4. са разпространени чрез публикуване или по друг начин.

Чл. 11. В процеса на реализация и трансфер на научните продукти, творческите знания, иновациите и технологиите МУ-София има:

1. право на стопанска дейност, свързана с основната дейност на висшето училище при реализацията и трансфера на създадените от и в него

научноизследователски резултати и всички други обекти на интелектуална собственост.

2. право на сдружаване с други лица и създаване със собствени средства на дружества за целите на реализацията и трансфера на резултати от научни изследвания и обекти на интелектуална собственост по условия и ред на съответното действащо законодателство;

Чл. 12. Доколкото резултатите от научните изследвания и други обекти на интелектуална собственост са реализирани с финасовата обезпеченост и материална база предоставени от МУ-София по силата на трудовоправни отношения, висшето училище може:

1. да се разпорежда с изключителни права върху продуктите от научните изследвания и други обекти на интелектуална собственост;

2. да предоставя правото да се използват резултатите от научните и дейности и научни изследвания по договор за съгласно действащото законодателство;

3. да предоставя правото да се използват резултатите от научните дейности и научните изследвания по договор за лиценз съгласно действащото законодателство;

4. да прехвърля изключителното право в резултат от научни дейности и научни изследвания в залог;

5. да предоставя неизключителни права на физически или юридически лица, които са инвестирали в създаването на научния продукт или в неговата търговска реализация;

6. да извършва възмездни сделки (покупко-продажба, замяна, договори за възлагане на научни изследвания, спонсорство, договори за съвместни научни изследвания с университети, здравни заведения и др.);

7. по който и да е друг начин да се разпорежда с изключителното право, възникнало в резултат от научни изследвания и технологии.

Чл. 13. (1) Административно-управленски структури в рамките на МУ-София са ректорът и ректоратът, деканите и факултетите, ръководителите на катедри и катедрите, директорите на филиал и колеж и филиалът и колежът.

(2) Научноизследователската дейност в Университета се администрира от Факултетите и катедрите. Факултетът провежда научноизследователска дейност в област на науката, по която е акредитиран. Катедрите осъществяват научноизследователска дейност по една или група сродни дисциплини. В тях се създават научните разработки на Университета.

(3) Звената ангажирани с разработването и реализирането на интелектуална собственост, осъществяват тази дейност в сътрудничество и координация с всички административно-управленски структури на Университета.

Чл. 14. (1) Административно-управленските структури на МУ-София оказват многопосочна подкрепа на всички участници при създаването и използването на интелектуалната собственост на висшето училище, на

принципа на екипната работа и партнирането с разнородни участници в общия процес на създаване и използване на интелектуалната собственост.

(2) Тези структури на МУ-София съблюдават за спазването на етичните норми и принципи за коректно използване и създаване на нови интелектуални продукти.

(3) Основни насоки на административно-управленските структури на МУ-София са към разработване и придобиване на права върху интелектуална собственост, в резултат от функционирането на центровете за върхови постижения и за компетентност.

Чл. 15. Инструментите на административно-управленските структури за реализиране на научните изследвания са:

1. схеми за споделено финансиране;
2. натрупване на финансови ресурси от различни източници;
3. целенасочен набор от стимули за научноизследователската дейност;
4. създаване на благоприятни условия за научни изследвания и иновативна дейност;
5. организационно подпомагане на научноизследователската дейност и координирне на дейността на отделните програмни екипи, индивидуални изследователи и ангажираните в дейността звена на МУ-София.

Чл. 16. Административно-управленски структури на МУ-София осъществяват:

1. непрекъснат мониторинг на научноизследователската дейност и резултатите от нея;
2. обратна връзка от реализацията на научноизследователските продукти.
3. оценка на ефективността при създаване на интелектуалния продукт;
4. ефикасността от реализацията на резултатите от научноизследователската дейност, създала обект на интелектуална собственост.
5. научно сътрудничество с научни, учебни и стопански организации, с юридически и физически лица в страната и в чужбина по инициатива на академичното ръководство, на факултетите, катедрите, научните колективи и отделни членове на академичния състав.

Чл. 17. Административно-управленски структури на МУ-София:

1. организират научни изяви (конференции, сесии, кръгли маси и др.), на които академичният състав участва, докладва и популяризира резултатите от научните си изследвания;
2. съдействат за публикуването, популяризирането и разпространението на резултатите от научните изследвания на академичния състав чрез своите издания;
3. учредяват и присъжда колективни и индивидуални награди и отличия за постижения в научноизследователската дейност на членовете на академичния състав
4. насърчават и подпомагат кариерното развитие на членовете на академичния състав посредством предоставяне на творчески отпуски,

осигуряване на материално-техническа база и научна информация, създаване на условия за специализации и др.

Чл. 18. (1) Научните изследвания се финансират чрез:

1. субсидия от държавния бюджет за присъща научноизследователска дейност;
2. допълнителни средства, набирани по правилата за финансиране, съгласно чл. 90, чл. 91 и чл. 91а от ЗВО;
3. целеви дарения;
4. постъпления от национални фондове;
5. определен процент от сумите за обучение на докторанти – български и чуждестранни лица.

(2) Средствата за финансиране на научноизследователската дейност от държавния бюджет се разпределят на конкурсна основа между отделните групи проекти съгласно действащата нормативна уредба.

Чл. 19. (1) Авторите на резултатите от научни изследвания, иновации и технологии имат право на допълнително договорено възнаграждение.

(2) Ако научните дейности и/или научни изследвания са резултат от съвместна творческа работа на няколко изследователи всеки от тях получава допълнително договорено възнаграждение. Възнагражденията се изплащат от работодателя на авторите в еднакъв размер, освен ако не е предвидено друго в договора между тях.

Чл. 19. МУ-София прилага балансиран подход между свободното разпространение на знания и закрилата на тези знания като обекти на интелектуалната собственост, като осигурява своевременна и ефективна закрила и защита на интелектуалната собственост.

Чл. 20. Закрилата и защитата на интелектуалната собственост при реализацията на резултатите от научните изследвания и другите обекти на интелектуална собственост създават условия за съзидателност, за развитие и приобщаване на МУ-София към семейството на европейските университети.

Чл. 21. (1) МУ-София защитава правата на научно преподавателския състав по отношение на продуктите на техните интелектуални усилия, като не ограничава правото на докторант или студент да публикува научна продукция.

(2) Закрилата на интелектуалната собственост в процеса на създаване и използване на нови знания е основен приоритет в стратегическите документи на всички водещи университети в национален и международен план.

Чл. 22. Политиката на МУ-София е да насърчава създаването и разпространението на идеи, творчески произведения и интелектуална собственост, както и използването им по значим начин в интерес на висшето училище и обществото.

Чл. 23. Настоящият Правилник не се прилага:

1. за научни продукти, разработени с цел научното развитие на техните създатели, като статии в научни списания, доклади на конференции, учебни

помагала, чието написване не е възложено от МУ-София, и не са използвани финансови средства и интелектуална и материална собственост на МУ-София.

2. за обекти на интелектуална собственост, които имат характер на класифицирана информация и са предмет на други правила.

3. за обекти на интелектуална собственост, които са предмет на договореност с министерства и държавни органи по техни специфични правила.

4. за обекти на интелектуална собственост, които са разработени в извънработно време без финансови и материални средства, осигурени от МУ-София, и не са в резултат на трудови правоотношения с МУ-София.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този правилник:

(1) „Трансфер на знания” включва процеси на получаване, натрупване и споделяне на конкретни и подразбиращи се знания, умения и способности, осъществявани чрез търговски или нетърговски дейности, като научно-техническо сътрудничество, консултации, лицензиране, създаване на търговски фирми от изследователски екипи, мобилност на изследователи, публикации и т.н.

(2) „Комерсиализация” е всяка форма на използване на интелектуална собственост, с която се постигат финансови и/или икономически ползи за висшето училище чрез превръщането ѝ в продаваеми продукти или услуги.

(3) „Академичните ресурси” са всяка форма на финансови средства, съоръжения или ресурси, включително оборудване, консумативи и човешки ресурси, предоставени от МУ-София по пряк или косвен начин.

(4) „Интелектуална собственост” се отнася до творения на човешкия ум, върху които определени по закон собственици получават монопол. Правата на интелектуална собственост са защитите, предоставени на създателите на интелектуална собственост, които включват търговски марки, авторско право, патенти, права върху промишлен дизайн и търговски тайни.

(5) „Права върху интелектуална собственост” имат създателите на интелектуален продукт, които имат изключителното право да използват създадения от тях интелектуален продукт и да разрешават използването му от други лица, освен в случаите, за които закона разпорежда друго. Отстъпеното право за използване на интелектуална собственост може да е изключително и неизключително.

(6) „Правата върху интелектуална собственост” включват собственост върху интелектуален продукт, включително резултати от научноизследователска дейност, права върху полезен модел, права върху дизайн, права върху ноу-хау, търговски тайни и авторски права, регистрирани или нерегистрирани, включително приложения или права да се използват, защитени с търговска марка, патент или авторски права.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този Правилник се издава на основание Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитието на академичния състав в РБългария (ЗРАСРБ); Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за патентите и регистрацията на полезните модели (ЗППМ), Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП), Закона за марките и географски означения (ЗМГО), Закона за защита на конкуренцията, Закона за задълженията и договорите, Закона за юридическите лица с нестопанска цел, Правилника за устройството и дейността на МУ-София.

§3. Измененията в този Правилник става по реда на неговото приемане и утвърждаване.

§4. Контролът върху дейността, свързана с реализацията и трансфера на научните изследвания и/или дейности се осъществява от Ректора.

§5. Правилникът е приет на заседание на Академичния съвет на Медицински университет-София на 19 септември 2017 година, с протокол №17.